

Meg kell még jegyezni, hogy a silány hossznövekedés mellett a kontrollparcellákban a fácskák pusztulásának mértéke is tetemes. Ennek számszerű kiértékelése a jövő feladata.

Összefoglalva a kísérleti eredményeket, a gyakorlat számára a következőket javaslom a Lophodermium pinastri károsításának csökkentése érdekében:

1. Az elsőéves erdeifenyőcsemeték védelmét biztosíthatjuk, ha azokat július 15-től kezdve október 15-ig félhavonkénti ismétlésben Maneb 0,3%-kal permetezzük.

2. A másodéves erdeifenyő csemetéket legjobb eredménnyel ugyancsak a Maneb 0,3%-os permetezéssel védhetjük meg. A permetezést július 15-én kell megkezdeni és azt augusztus és szeptember közepén megismételni. Gyengébb, de viszonylag még jó eredményt ad a Zineb 0,3%-os permetezőszer alkalmazása is ugyanazon időpontokban.

3. Javasolható erősen fertőzött erdeifenyő fiatalosokban 5—6 éves korig a végyszeres védekezés. Itt a Maneb és Zineb 0,3%-os koncentrációja egyaránt hatásos. A permetezést három ízben kell foganatosítani: július közepén, augusztus elején és végén.

Д-р Х. Пагонь

СТОИТ ВЕСТИ БОРЬБУ ПРОТИВ ПОВРЕЖДЕНИЙ СОСНЫ ОБЫКНОВЕННОЙ ГРИБОМ
LOPHODERMIIUM PINASTRI

Однолетние сеянцы можно защитить от повреждений Lophodermium pinastri путем опрыскивания 3% манебом в каждые полмесяца с 15 июля по 15 октября. Двухлетние сеянцы уже только 3 раза — VII, VIII и IX месяцы — следует опрыскивать. Выше этого возраста до 5—6 лет еще стоит опрыскивать в середине июля, в начале и в конце августа. В такое время и манеб и зинеб одинаково эффективны.

Dr. Pagony H.:

DIE BEKÄMPFUNG VON LOPHODERMIIUM PINASTRI LOHNT SICH

Einjährige Sämlinge können gegen einen Lophodermium-Befall unter Anwendung von 0,3%-igem MANEB-80 erfolgreich geschützt werden, wenn das Spritzen vom 15. Juli bis zum 15. Oktober halbmonatlich wiederholt wird. Zweijährige Sämlinge brauchen nur insgesamt dreimal — im Juli, August und September — bespritzt werden. Nachher lohnt sich das Spritzen noch bis im Alter von 5 bis 6 Jahren; als Zeitpunkt wird Mitte Juli sowie Anfang und Ende August angegeben. In diesem Alter sind MANEB und ZINEB schon gleichermaßen wirksam.

Az elmúlt nyár időjárása

Az elmúlt nyár úgy él emlékezetünkben, mint — ami nem is volt. Általánosságban a hűvös, csapadékos időjárás jellemzi. Keveset beszéltünk azonban arról, hogy ezt nem lehet az ország egész területére vonatkoztatni.

Június hónap időjárása még nem sokkal tért el a szokásostól. Igaz, hogy a hónap első fele lényegesen hűvösebb volt a sokévi átlagnál, s a legalacsonyabb hőmérséklet ekkor 5—3 fokig szállt. A hónap második fele felmelegedést hozott, s a maximum meghaladta a 34 fokot. A napsütéses órák száma 20—30-cal volt kevesebb az átlagosnál.

A csapadék az ország nagyobbik részén az átlag másfélszerese és kétszerese között változott. Meghaladta annak kétszeresét a Vértes, Gerecse, Pilis, Börzsöny és Cserhát hegység területén, Budapest, Miskolc, Nyíregyháza, Hajdúhadház térségében és Heves megye nagy részén. Ugyanez volt a helyzet Nagykőrös—Turkeve—Szarvas háromszögben is. De Gyöngyösön a havi csapadék az átlag háromszorosát is meghaladta. Viszont a Makó—Szeged—Izsák vonalon a leesett havi csapadék jóval az átlagos érték alatt maradt.

Legtöbb csapadék Galyatetőn hullott, itt 246 mm-t mértek. Legkevesebb csapadékot pedig Szegedről jelentettek, 35 mm-t.

1965. nyarának éghajlati adatai

Hó, nap	Megnevezés	Magyar- óvár	Keszt- hely	Szent- gotthárd	Pécs	Buda- pest	Kalocsa	Szolnok	Miskolc	Kis- várd	Debrecen	Békés- csaba	Kékes
1965 június	Havi középhőmérséklet C°	18,1	19,0	18,0	20,1	19,4	19,4	19,3	18,6	18,5	18,4	19,3	12,8
	Eltérés a sokévi átlagtól	-0,7	-0,5	-0,1	-0,3	-0,8	-0,9	-0,7	-0,5	-0,6	-1,4	-1,1	-0,5
	Abszolút max.	C° 32,6	32,0	33,7	34,6	33,9	34,6	33,6	32,5	32,1	32,3	33,1	26,2
		nap 26	26	26	27	26	27	26	26	26	26	26,27	26
	Abszolút min.	C° 6,7	9,5	7,5	9,5	10,1	11,4	9,0	7,2	8,9	8,6	8,8	5,9
		nap 3	11,13	13	14	3	13	3	3	8	3	3	11
	Havi csapadékösszeg mm	79	140	111	107	141	72	90	165	97	146	109	175
Eltérés a sokévi átlagtól	+12	+61	+1	+39	+65	-2	+22	+80	+18	+66	+35	+62	
Napsütés havi összege óra	227	240	217	270	249	255	260	-	235	244	235	238	
1965 július	Havi középhőmérséklet C°	19,0	19,8	18,6	21,7	20,8	21,0	20,8	19,4	19,5	20,1	21,0	13,8
	Eltérés a sokévi átlagtól	-1,8	-1,7	-1,3	-0,9	-1,4	-1,4	-1,3	-1,7	-1,6	-1,7	-1,6	-1,7
	Abszolút max.	C° 31,6	31,0	30,6	32,9	32,8	33,2	32,3	31,4	31,2	32,2	31,5	24,8
		nap 15	15	14	25	16	15	16	16	16	16	16	16
	Abszolút min.	C° 8,9	8,2	7,0	9,3	11,3	10,7	9,6	8,2	8,8	6,8	8,4	5,5
		nap 11	11	11	7	6	11	12	12	11,12	12	12	6
	Havi csapadékösszeg mm	86	187	140	78	78	92	50	74	70	56	66	118
Eltérés a sokévi átlagtól	+6	+111	+33	+15	+24	+38	-2	+8	+2	-3	+20	+34	
Napsütés havi összege óra	228	287	252	340	302	322	296	-	263	289	305	255	
1965 augusztus	Havi középhőmérséklet C°	17,5	18,1	16,8	19,8	19,2	19,5	18,7	17,2	17,0	17,8	18,3	12,5
	Eltérés a sokévi átlagtól	-2,4	-2,7	-2,2	-2,1	-2,2	-2,1	-2,6	-3,0	-3,1	-3,0	-3,5	-2,8
	Abszolút max.	C° 30,5	29,5	30,7	33,3	31,8	32,2	31,5	31,2	30,8	32,0	31,7	23,8
		nap 8	8	8	8	8	8	9	9	8	8	8	8
	Abszolút min.	C° 6,4	9,0	5,6	8,4	9,5	9,5	-	6,7	7,3	7,7	7,1	4,2
		nap 31	3	29	13	29	29	28	3	3	3	3	27
	Havi csapadékösszeg mm	43	93	78	80	70	39	50	92	49	77	71	110
Eltérés a sokévi átlagtól	-25	+22	-10	+24	+19	-12	+7	+26	-25	+13	+25	+26	
Napsütés havi összege óra	226	261	228	284	256	258	277	236	224	267	277	227	

A hónap első felének gyakori és bőséges esőzései rendkívüli mértékű áradásokat, árvizeket és belvizeket okoztak.

Júliusban már átlagosan hűvös időjárásról beszélhetünk, mert a havi átlag egy-másfél fokkal maradt el a sokévi átlagtól. A legalacsonyabb hőmérséklet 7—11 fok között változott 11—12-én. A legmelegebb napok a hónap közepe táján fordultak elő 31—33 fokos értékkel. A napsütéses órák száma az ország déli felében több, az északi felében kevesebb volt az átlagértéknél.

A csapadék mennyisége az ország nagy részén az átlag és annak kétszerese között változott. A Dunántúl délnyugati részén, a Duna komáromi és váci szakaszán, a Cserhát és a Mátra vidékén, valamint Békés megye déli részén a csapadék meghaladta az átlag kétszeresét, Baja, Szolnok, Debrecen térségében viszont az átlagnál kevesebb csapadék hullott. A legtöbb csapadékot Zákány községből jelentették, 234 mm-t, Tég-láson pedig mindössze 31 mm-t mértek.

A bőséges esőzés késleltette a zöldár levonulását és soha nem tapasztalt hosszú ideig ostromolta elsősorban a Duna töltéseit.

Augusztusban az időjárás még hűvösebbre fordult. Az ország nyugati felében másfél-két fokkal, keleti felében két-három fokkal volt a középhőmérséklet a sokévi átlag alatt. A hónap folyamán két kisebb meleg hullám volt 8-án és 18-tól 24-ig. 8-án észlelték a legnagyobb felmelegedést, Pécsen 33,3 fokkal. A legalacsonyabb hőmérséklet Szentgotthárdon volt 29-én, 5,6 C°. A napsütéses órák száma csak Kecskeméten és Békéscsabán múlta felül a sokévi átlagot. Az ország többi részén ez alatt maradt.

A hűvös időjárást azonban e hónapban már nem követte bőséges csapadék is. A Dunántúl délkeleti részén, az ország északnyugati részén, a Duna—Tisza közén, Szolnok környékén valamint az ország északkeleti csücskében a leesett csapadék nem érte el a sokévi átlagot. Dunaújváros környékén az átlag felénél is kevesebb volt. Az ország többi részén a sokévi átlagot meghaladó csapadékot mértek. A legtöbb csapadék Bükkzszeren volt, 157 mm. Apostagon viszont csupán 24 mm-t mértek.

A hónap eleji kiadós záporok a Dunántúl déli és nyugati vidékein újabb árvizeket okoztak. Az előző hónapokhoz viszonyított bőségebb napsütés és kevesebb csapadék a növények fejlődéséhez kedvezőbb feltételeket teremtett.

Az elmúlt nyár időjárásának értékelése erdőgazdasági szempontból eltérő. Ha csak az erdősítések sikerét nézzük, igen kedvezőnek mondható. Az elültetett csemeték nagyszámú megmaradást értek el. A csemeték fejlődése viszont igen lassan ment végbe. Erőteljesebb növekedésnek csak augusztusban indultak. Hogy milyen lesz a csemeték minőségi kihozatala, azt elsősorban a koraőszi időjárás határozza meg.

Jelentős kár érte elsősorban a Duna-ártéri és hansági erdészeteinket. Az ártereken készletezett faanyag nagy részét sikerült ugyan megmenteni, de az erdősítési és ápolási munkákat nem tudták a hosszantartó áradások miatt idejében elvégezni. A hosszantartó elárasztás azonban igen hasznos tudományos megfigyelésekre ad alkalmat fafajaink víztűrő képességéről. Azok a telepítések, amelyeket a víz teljesen elfedett, kipusztultak. A nyárasok közül azok a fiatal állományok, amelyeknek a koronája kiemelkedett, a 3 hónapos mozgóvizes elárasztást elviselték. A pangóvizes elárasztást 3 hónapon túl az egyéves telepítések sínylették meg, legalább 50%-uk kipusztult. Az idősebbek (2—3 évesek) a 3 hónapnál tovább tartó pangóvizes elárasztást is kisebb kárral átvészelték. Az éger-állományok, akár fiatalok, akár idősek, a 3 hónapos pangóvizes elárasztást megsínylették és több száz hektár pusztulóban van. Helyenként másodlagos kár következett be, amennyiben a sekély, felázott talajon idős nyárasokat a szél tövestől kidöntött.

Erdővédelmi vonatkozásban a szokásosnál párásabb és csapadékosabb hűvös időjárás a gombakártevők terjedésére kedvező feltételeket teremtett. Hatásuk később lesz érzékelhető.

Az erdőhasználati munkák területén az átlagosnál jóval csapadékosabb időjárás a hátralevő termelésekre és főképpen a faanyagmozgatásra kedvezőtlen viszonyokat teremtett. Pangóvizes területeken a fakitermelések elhúzódtak, illetve az ártéri területeken kb. 50 000 m³ volt a termelési lemaradás, míg az anyagmozgatási nehézségek miatt a tő melletti készletek a többévi átlaghoz képest mintegy 150 000 m³-rel nagyobbak voltak.

Dr. Papp László